

Original Research Paper

Assessment of the role of technical vocational education and training (TVET) in creating opportunities and capacities required at home businesses

Y. Gorji- Mahlabani*, Z Motevali Alamuti

Faculty of Architecture and Urban Development, Imam Khomeini International University, Tehran, Iran

ABSTRACT

Received: 13 August 2017
 Reviewed: 23 September 2017
 Revised: 1 January 2018
 Accepted: 17 January 2018

KEYWORDS:

Technical Vocational Education
 and Training
 Home Businesses
 Opportunities and Capacities
 Qazvin

* Corresponding author

✉ gorji@arc.ikiu.ac.ir

☎ (+98912) 1810427

Background and Objectives: The world today, with the development of technology and the resulting wide-ranging changes, has forced countries to shift from a "resource-based economy" approach to a "knowledge-based economy" approach, and this has led to three axes of innovation, technology and competence. The process of development and progress is of considerable importance. Improving the competencies and skills of human resources and their learning abilities through lifelong training such as technical and vocational training are the most important tools to access this axis. On the other hand, the training of human resources required by societies in the form of technical and vocational training from the late nineteenth century and early twentieth century, has attracted the attention of many countries around the world. Following scientific and industrial advances after World War II, these teachings expanded unprecedentedly in the world. As of today, the technical and vocational training of the Ministry of Cooperation, Labor and Social Welfare after education is moving in many countries, especially in industrial societies, to meet the economic and social needs as much as possible. It can be claimed that technical and vocational trainings, due to the combination of theoretical and practical trainings, have a great capacity to form human capital and train scientific workers. The role of employment in the dynamics of human life is undeniable and it can be considered as the center of human-community relations. Today's world is witnessing major changes in business and work environments. On the one hand, organizations are becoming smaller and more flexible, and on the other hand, the boundaries between home and work are blurring. In fact, the development of small and fast-growing enterprises in most of the world's economic systems is now accepted as a necessity. Meanwhile, the training of technical and professional organizations in home-based businesses, due to the alignment of theoretical and practical training, have a considerable ability to form human capital. The aim of this study was to investigate the role of technical and vocational training in creating opportunities and capacities in relation to home-based jobs in Qazvin.

Methods: According to the community of home-based businesses in Qazvin, the type of research is based on documentary and field studies of a population of 100 members. The research instrument was a questionnaire whose validity and reliability have been confirmed

Findings: The chi-square test was used to analyze the inferential statistics. Results were analyzed by SPSS software and indicated that the significance level of the critical value is lower supporting significant impact for technical and vocational training on home jobs. Also, the significant impact of the goals of technical and vocational education has been confirmed on creating more opportunities in relation to home-based businesses. But reaching this goal requires more attention from relevant authorities in this regard.

Conclusion: Home business can be one of the best offers for people in today's situation; but walking this transcendent path requires overcoming the fears inevitably raise during the action and prevent the individual from moving in the direction that leads to individual and collective growth. The important thing is that one needs ideas that can be commercialized to get started. In fact, when an idea comes to their mind, they should visualize how to implement it as a roadmap for themselves, and if they see the success of implementing that idea in their desired conditions, they should start working. In addition, the discussion of counseling should not be neglected. Observing and examining people who have been able to achieve increasing success in similar situations can be another suggestion that acts as an accelerator in the path of work, technical and professional training in the meantime can be a

significant way to achieve the goals of employees in the field including home businesses.

NUMBER OF REFERENCES

18

NUMBER OF FIGURES

26

NUMBER OF TABLES

25

مقاله پژوهشی

ارزیابی نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت‌ها و ظرفیت‌های لازم در مشاغل خانگی (مطالعه موردی: شهر قزوین)

یوسف گرچی مهلبانی*، زهرا متولی الموتی

دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، تهران، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: جهان امروز با توسعه فناوری و تغییرات گسترده برخاسته از آن، کشورها را ناگزیر کرده تا از رویکرد "اقتصاد مبتنی بر منابع" به رویکرد "اقتصاد مبتنی بر دانش" تغییر جهت دهند و همین موضوع سبب شده تا سه محور نوآوری، فناوری و شایستگی در روند توسعه و پیشرفت از اهمیت قابل توجهی برخوردار شود. بهبود شایستگی‌های و مهارت‌های نیروی انسانی و توانمندی‌های یادگیری آنها از طریق آموزش‌های مادام‌العمری چون آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مهمترین ابزارهای دسترسی به این محور است. از سویی، تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جوامع در قالب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از اواخر قرن نوزدهم میلادی و اوایل قرن بیستم، مورد توجه بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفت. در پی پیشرفت‌های علمی و صنعتی پس از جنگ جهانی دوم، این آموزش‌ها به نحو بی سابقه‌ای در جهان گسترش یافت؛ تا آنجا که امروز آموزش‌های فنی و حرفه‌ای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از آموزش و پرورش، در بسیاری از کشورها خصوصاً جوامع صنعتی در جهت پاسخگویی هر چه بیشتر به نیازهای اقتصادی و اجتماعی در حرکت است. میتوان ادعا داشت که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به دلیل توأم کردن آموزش‌های نظری و عملی، از توانایی زیادی در تشکیل سرمایه انسانی و تربیت کارگر دانشمدار برخوردار هستند. نقش اشتغال در پویایی زندگی انسان انکارناپذیر است و میتوان آن را کانون ارتباطات انسان و اجتماع تلقی کرد. دنیای کنونی شاهد تغییرات عمده‌ای در عرصه کسب و کار و محیط‌های کاری است. از یک سو سازمانها، روز به روز کوچکتر و انعطافپذیرتر شده و از سوی دیگر، مرزهای میان خانه و محل کار در حال از بین رفتن هست. در واقع توسعه امروزه ایجاد بنگاه‌های اقتصادی کوچک و زودبازده در عرصه بیشتر نظامهای اقتصادی دنیا، به عنوان یک ضرورت پذیرفته شده است. در این میان توجه آموزش‌های سازمان فنی و حرفه‌ای به مشاغل خانگی، به دلیل همراستایی آموزش‌های نظری و عملی، از توانایی قابل ملاحظه‌ای به منظور تشکیل سرمایه انسانی برخوردار هستند. پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت‌ها و ظرفیت‌های پیش رو در ارتباط با مشاغل خانگی در شهر قزوین است.

تاریخ دریافت: ۲۲ مرداد ۱۳۹۶

تاریخ داوری: ۱ مهر ۱۳۹۶

تاریخ اصلاح: ۱۱ دی ۱۳۹۶

تاریخ پذیرش: ۲۷ دی ۱۳۹۶

واژگان کلیدی:

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

مشاغل خانگی

فرصت‌ها و ظرفیت‌ها

قزوین

* نویسنده مسئول

gorji@arc.ikiu.ac.ir

۰۹۱۲-۱۸۱۰۴۲۷

روش‌ها: با توجه به جامعه شاغلین در زمینه مشاغل خانگی در شهر قزوین، نوع پژوهش بر پایه مطالعات اسنادی-میدانی و به صورت تحلیلی-توصیفی برای جامعه آماری ۱۰۰ نفر می‌باشد. ابزار پژوهش پرسشنامه می باشد که اعتبار روایی و پایایی آن توسط کارشناسان مرتبط مورد تأیید قرار گرفته است. نتایج توسط نرم‌افزار SPSS تحلیل شده است.

یافته‌ها: به منظور تحلیل آماری استنباطی از آزمون کای‌دو استفاده شد. نتیجه حاکی از کم‌تربودن سطح معنی‌داری از مقدار بحرانی است. تأثیر قابل ملاحظه اهداف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد ظرفیت‌ها و فرصت‌های بیشتر در ارتباط با مشاغل خانگی مورد تأیید است. اما دستیابی به این هدف نیازمند توجه بیش از پیش مسئولین ذیربط در این زمینه می‌باشد.

نتیجه‌گیری: زمینه مشاغل خانگی میتواند یکی از بهترین پیشنهادها به افراد در وضعیت امروز باشد؛ اما پیمودن این راه

متعالی مستلزم غلبه بر ترس‌هایی است که لاجرم در هنگام اقدام پیش می‌آید و مانع از حرکت فرد در مسیری می‌شود که رشد فردی و جمعی را در پیش دارد. نکته مهم این است که فرد برای شروع کار به ایده‌هایی نیاز دارد که بتواند تجاری شود. در واقع وقتی ایده‌های به ذهن وی خطور می‌کند باید چگونگی اجرای آن را به صورت یک نقشه راه برای خود مجسم کند و اگر توفیق اجرای آن ایده را در شرایط مطلوبش دید شروع بکار کند. در کنار آن نباید از بحث مشاوره غافل ماند؛ مشاهده و بررسی افرادی که در شرایط مشابه توانسته‌اند موفقیت روزافزونی کسب کنند می‌تواند یکی دیگر از پیشنهادهایی باشد که به عنوان سرعت دهنده در مسیر کار عمل می‌کند، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این میان می‌توانند به عنوان راهکاری قابل ملاحظه در دستیابی به اهداف شاغلین در زمینه‌های فنی از جمله مشاغل خانگی تلقی شوند.

مقدمه

جهان امروز با توسعه فناوری و تغییرات گسترده برخاسته از آن، کشورها را ناگزیر کرده تا از رویکرد "اقتصاد مبتنی بر منابع" به رویکرد "اقتصاد مبتنی بر دانش" تغییر جهت دهند و همین موضوع سبب شده تا سه محور نوآوری، فناوری و شایستگی در روند توسعه و پیشرفت از اهمیت قابل توجهی برخوردار شود. بهبود شایستگی‌ها و مهارت‌های نیروی انسانی و توانمندی‌های یادگیری آن‌ها از طریق آموزش‌های مادام‌العمری چون آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مهم‌ترین ابزارهای دسترسی به این محور است [۱]. از سویی، تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جوامع در قالب آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از اواخر قرن نوزدهم میلادی و اوایل قرن بیستم، مورد توجه بسیاری از کشورهای جهان قرار گرفت. در پی پیشرفت‌های علمی و صنعتی پس از جنگ جهانی دوم، این آموزش‌ها به نحو بی سابقه‌ای در جهان گسترش یافت؛ تا آنجا که امروز آموزش‌های فنی و حرفه‌ای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی پس از آموزش و پرورش، در بسیاری از کشورها خصوصاً جوامع صنعتی در جهت پاسخ‌گویی هر چه بیشتر به نیازهای اقتصادی و اجتماعی در حرکت است [۲].

می‌توان ادعا داشت که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به دلیل توأم کردن آموزش‌های نظری و عملی، از توانایی زیادی در تشکیل سرمایه انسانی و تربیت کارگر دانش‌مدار برخوردار هستند [۳]. نقش اشتغال در پویایی زندگی انسان انکارناپذیر است و می‌توان آن را کانون ارتباطات انسان و اجتماع تلقی کرد. دنیای کنونی شاهد تغییرات عمده‌ای در عرصه کسب و کار و محیط‌های کاری است. از یک سو سازمان‌ها، روز به روز کوچکتر و انعطاف‌پذیرتر شده و از سوی دیگر، مرزهای میان خانه و محل کار در حال از بین رفتن هست. در واقع توسعه امروزه ایجاد بنگاه‌های اقتصادی کوچک و زودبازده در عرصه بیشتر نظام‌های اقتصادی دنیا، به عنوان یک ضرورت پذیرفته شده است.

در این میان، مشاغل خانگی که یکی از شکل‌های این فعالیت‌های اقتصادی است، به واسطه کارکرد و مزایای خاص خود به سرعت رشد و توسعه یافته است. لذا این پژوهش به دنبال بررسی نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت‌ها و ظرفیت‌های پیش‌رو در ارتباط با کسب و کارهای خانگی، بوده است. بدین ترتیب و با شناسایی هرچه بیشتر و بهتر عوامل تأثیرگذار، می‌توان در جهت ارتقا و بهبود وضع موجود گام برداشت.

طرح مسئله و پیشینه تحقیق

سازمان فنی و حرفه‌ای در زمینه آموزش افراد در راستای دستیابی به مهارت‌های مختلف، برنامه‌ها و راهکارهای متعددی را در نظر گرفته است. اما در این پژوهش به دنبال شناخت تأثیرات و اهمیت این آموزش‌ها در مورد افرادی هستیم که در زمینه مشاغل خانگی فعالیت دارند. در واقع از ارائه مقاله حاضر بررسی نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت‌ها و ظرفیت‌های پیش‌رو در ارتباط با مشاغل خانگی در شهر قزوین است.

در زمینه تأثیر و کارا بودن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای چه در سطح جهانی و چه ملی تحقیقات زیادی توسط پژوهشگران صورت گرفته است به طوریکه بیشتر تحقیقات انجام یافته در دهه ۱۹۹۰ حاکی از آن است که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نسبت به آموزش‌های دیگر می‌تواند به تولید درآمدهای اقتصادی بالاتر منجر شود. از منظر نظریه سرمایه انسانی، آموزش عمومی موجب سرمایه عمومی است و آموزش فنی و حرفه‌ای موجب سرمایه اختصاصی است، مزیت سرمایه دوم این است که به اتکای مهارت‌های کسب شده دارندگان آن را برای به دست آوردن جایگاه‌های شغلی بیشتر آماده می‌سازد و همین بینش باعث گردیده است که در بیشتر کشورهای جهان حتی در سیستم‌های تعلیم و تربیت آن‌ها از دیرباز در کنار مقاطع تحصیلی آموزش‌های عمومی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نیز مورد توجه قرار گیرند.

از جمله آن کشورها می‌توان از هند نام برد که از زمان شروع برنامه‌ریزی در این کشور در سال ۱۹۵۰ تا کنون دولت آن همیشه بر افزایش فرصت‌های اشتغال و نهایتاً ریشه‌کنی بیکاری از کشور تأکید داشته است. کوبا از زمان انقلاب تاکنون ارزش زیادی را برای برقراری ارتباط بین مطالعه و کار قائل شده است و از این طریق نه تنها آموزش‌ها را مؤثر و کارآمد نموده است، بلکه بخش قابل توجهی از هزینه‌های آموزشی را نیز از طریق فراگیران (نیروی کار مولد) تأمین نموده است.

مفهوم و اهمیت آموزش

آموزش، کوششی به منظور تغییر رفتار افراد از طریق فرآیند یادگیری و به منظور افزایش اثربخشی آن است و علاوه بر همراه داشتن بهبود و تعالی، موجب ارتقای بینش و بصیرت شده و دانش، معرفت و مهارت لازم را برای ایفای وظایف محوله به افراد می‌دهد. رشد و توسعه

و قدرت درک افراد و انجام مطلوب‌تر کار در محدوده وظایف شغلی است.

همچنین این آموزش‌ها از مزیت بازدهی در کوتاه‌مدت و یا میان‌مدت برخوردار هستند. در حالی که آموزش‌های کلاسیک به دلیل هزینه‌های بالا، طولانی بودن دوره آموزش، سهم زیاد آموزش‌های نظری در آن‌ها و در نتیجه بهره‌مندی اندک از عملیات کارگاهی، از جهت هماهنگی با نیازهای بازار کار و جذب در آن دچار مشکل هستند. به همین دلیل کشورهای جهان توجه روزافزونی را به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مبذول داشته‌اند، به طوری که این آموزش‌ها حتی به درون سیستم آموزش‌های آکادمیک این کشورها نیز نفوذ کرده است [۹].

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سبب انعطاف‌پذیری نشأت گرفته از خصیصه‌های بازار کار و اوضاع اقتصادی کشور و نیز به دلیل آموزش و ایجاد "مهارت‌های لازم" در افراد به منظور توانایی در احراز مشاغل، نقش به‌سزایی در اشتغال دارد. این آموزش‌ها، هم مهارت‌های مورد نیاز صنعت و هم مهارت‌های عمومی بازار کار را فراهم می‌سازد. در واقع خصیصه این آموزش‌ها به نوعی، پرورش کارآفرین است، به این معنی که افراد پس از کسب مهارت و تخصص دانش فنی، قادر خواهند بود که فرصت‌های شغلی مناسبی را به دست آورند و یا در نهایت، فرصت شغلی ایجاد نمایند [۱۰].

در حال حاضر مهم‌ترین برنامه کشور، اجرایی کردن سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، یعنی ایران افق ۱۴۰۴ است که براساس آن کشور باید در منطقه خاورمیانه و در تمامی زمینه‌ها دارای رتبه ممتاز باشد. این امر جز با ایجاد سازمان‌ها و نهادهای متعالی که مجموعه‌ای از انسان‌های موفق هستند، میسر نخواهد شد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های انسان توانمند، داشتن دانش و مهارت است و این مهارت شامل داشتن کلیه توانایی‌های ابتدایی لازم است که انجام کار را در شرایط تعیین شده، عملی می‌سازد [۱۱].

مشاغل خانگی

کار از خانه، قدمت دیرینه‌ای داشته و شاید بتوان گفت که پیشینه آن به ظهور مفهوم خانه و یکجانشینی انسان باز می‌گردد. بخش اعظم فعالیت‌های اقتصادی افراد قبل از صنعتی شدن، در خانه‌ها و محل زندگی‌شان انجام می‌شده است و تلفیق خانه و کسب و کار، مفاهیم غریبی نبوده است. با انقلاب صنعتی و گسترش نظام کارخانه‌ای، به تدریج مرز میان خانه و محل کار پررنگ‌تر گردید؛ اما وقوع یک شوک اقتصادی در اثر بحران انرژی اپک در سال ۱۹۷۳ موجب توجه دوباره به خانه به عنوان محل کار گردید. کسب و کار دارای اقسام گوناگونی از جمله: کسب و کار خانگی، کسب و کار خانوادگی، کسب و کار روستایی، کسب و کار اینترنتی، کسب و کارهای کوچک و متوسط و بزرگ است. هرکدام از انواع کسب و کارهای نامبرده در تمامی نقاط جهان توجه پژوهشگران و سیاست‌گذاران بسیاری را به خود جلب کرده و هرساله کتب و مقالات متعددی در رابطه با آن‌ها منتشر

اقتصادی کشورها به میزان قابل توجهی از رشد و توسعه آموزشی تأثیر می‌پذیرد و یکی از مهم‌ترین بخش‌های نظام آموزش هر کشور، نظام آموزش مهارتی است [۴]. از سویی، پژوهش‌ها حاکی از آن است که آموزش و مهارت‌آموزی بر روی توانایی نیروی کار، به منظور بهره‌وری بیشتر در طول زمان اثر دارد. برخی از اقتصاددانان معتقدند که افزایش پایدار و قابل توجه در بهره‌وری نیروی کار از مقدار و کیفیت بهتر منابع سرمایه‌ای توأم با آموزش بیشتر و بهبود فرآیند تولید ناشی می‌شود. به اعتقاد هاربیسون (Harbison)، انسان در حالت طبیعی، پرورش نیافته است و با آموزش، تربیت، تجربه و توانایی او برای کار مولد افزایش می‌یابد [۵].

در واقع تمامی صاحب‌نظران بر ضرورت آموزش نیروی انسانی و به ویژه آموزش‌های مهارتی برای تربیت افراد توانمند تأکید دارند و از دیدگاه بسیاری از آنان بایستی به نیروی انسانی به عنوان "سرمایه" نگریست و استفاده بهینه از سایر سرمایه‌ها نیز در گروه داشتن سرمایه انسانی توانمند است. از سویی، اگرچه بهبود انگیزه، افزایش دانش و بهبود سطح مهارت‌ها، به مؤلفه‌های اثربخشی آموزش مطرح می‌شوند؛ اما تا زمانی که شاهد اقدامات عملی در راستای راه‌اندازی کسب و کار از سوی افراد تحت آموزش نباشیم؛ آموزش نتوانسته به‌هدف خود نایل آید.

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

سازمان فنی و حرفه‌ای، وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و از ادغام سه نهاد آموزشی (صندوق کارآموزی، اداره کل تعلیمات حرفه‌ای وزارت کار و کانون کارآموزی) در سال ۱۳۵۹ طی ماده واحده شورای عالی انقلاب تشکیل و رسالت ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را به عهده گرفته است.

اهم فعالیت‌های این سازمان را می‌توان در سه بخش آموزش، پژوهش و ارزیابی مهارت خلاصه نمود که نظیر سایر دستگاه‌های دولتی، با هماهنگی بخش پشتیبانی و اداری، چارت تشکیلاتی این مجموعه را شامل می‌شوند [۶]. یکی از مهم‌ترین بخش‌های نظام آموزشی هر کشور، نظام آموزش فنی و حرفه‌ای است و توجه به آن از جمله خطی مشی‌های اساسی کشورها برای تربیت نیروی انسانی کارآمد در سطح پیش از دانشگاه به شمار می‌آید [۷] و نقش و اهمیت بسزای آن در تحقق اهداف اقتصادی، اجتماعی و فردی از تیررس پژوهش‌ها دور نمانده است [۸].

آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش‌هایی است که به منظور ایجاد مهارت و توانایی برای احراز شغل، حرفه و کسب و کار به افراد ارائه می‌شود و با کارایی فرد را افزایش داده و موجب کاهش هزینه و افزایش کیفیت زندگی می‌شود. در واقع، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، آموزش‌هایی هستند که انتظار می‌رود دانش‌آموختگان آن در زمان ورود به دنیای کار، از سازگاری نسبی در مقایسه با دانش‌آموختگان رشته‌های نظری برخوردار باشند و هدف از این آموزش‌ها، افزایش توانایی دانش، مهارت

اداره می‌کنند و ۴/۱ میلیون از این کسب و کارها به فردی که خوداشتغال است تعلق دارد [۱۵]. اگرچه این آمارها نشان از توسعه و گسترش مشاغل خانگی در برخی کشورهای توسعه‌یافته داشته، اما دلیل اهمیت و توجه به چنین بخشی را می‌توان در موارد زیر خلاصه کرد:

۱- کسب و کارهای خانگی فرصت مناسبی برای اجرای یک ایده کارآفرینانه با خطر و هزینه‌های بسیار پایین فراهم می‌کند؛ به طوری که آن را مرکز رشدی (Incubator) برای مشاغل کوچک و متوسط و تبدیل آن به یک کسب و کار واقعی می‌دانند.

مطالعات نشان می‌دهد که بیش از ۷۰ درصد کارآفرینان موفق در ابتدا کار خود را از خانه شروع کرده‌اند [۱۶].

۲- اغلب صاحبان مشاغل خانگی تمایل‌های کارآفرینانه دارند به طوری که متوسط رشد سالانه کسب و کارهای خانگی ۱۶ درصد بوده، در حالیکه متوسط رشد کسب و کارهای کوچک ۱۱ درصد است. در تحقیقی حدود ۹۰ درصد صاحبان کسب و کارهای خانگی تمایلشان را به رشد و توسعه کسب و کار خود ابراز داشته‌اند و ۵۵ درصد آن‌ها احساس می‌کردند که در حال رشد هستند [۱۷]. در شرایط کنونی که جهان به سرعت در حال تغییر و تحول است، سرمایه‌های انسانی و اجتماعی در روند توسعه و تعالی جوامع، اهمیت روزافزونی پیدا کرده و مؤلفه‌های پیچیده و جهان‌شمولی چون تحولات بازارها و تغییرات فناوری در رقابتی فشرده، اقتصاد جهانی و افراد ذریبند در این حوزه را تحت تأثیر قرار داده‌اند. بر این اساس تدوین رویکردهای جدیدی در زمینه مدیریت کلان جوامع مانند ارتقای بهره‌وری، توانمندسازی منابع انسانی، توجه به نوآوری و خلاقیت، مهارت‌آموزی و اقتصاد مبتنی بر دانایی، ضرورتی انکارناپذیر در توسعه و پیشرفت کشورها محسوب می‌شود. در کشور ما انسجام سیاست‌های کلان بخش‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی به منظور بسط عدالت اجتماعی و افزایش رفاه جامعه، از اولویتهای اساسی برخوردار است تا با تکیه بر ارزش‌های دینی و ظرفیت‌های ملی و بهره‌گیری از توان علمی و عملی نیروهای متعهد و متخصص، امکان تحقق اهداف سند چشم‌انداز در تکوین جامعه‌ای نمونه میسر شود.

تجربه نشان داده است که توسعه کسب و کارهای کوچک به دلیل ساختار ساده، زود بازدهی و نیاز اندک به سرمایه، در جهت متعادل کردن بازار کار مؤثر بوده است. در کشور ایران، با توجه به ترکیب جمعیتی، کسب و کارهای کوچک خانگی می‌تواند بازدهی مناسبی داشته و در میان مدت و حتی در کوتاه مدت در رفع مشکل بیکاری مؤثر باشد. کشور ایران به دلیل جوان بودن صنعت، نیاز شدید صنایع به کارگران ماهر و نیمه ماهر، وفور نیروی جوان مشتاق کار، نوپایی مراکز فنی و حرفه‌ای در نظام جدید آموزش و نیاز به اخذ بازخورد از میزان و کیفیت تحقق اهداف مورد انتظار، نه تنها از این قاعده مستثنی نیست، بلکه ارزشیابی آن بسیار ضروری‌تر به نظر می‌رسد.

می‌شود. از میان کسب و کارهای فوق، مشاغل خانگی به لحاظ نقش آن در ایجاد اشتغال و ایجاد فرهنگ کارآفرینی، در دهه اخیر کانون توجه بسیاری از محققان و پژوهشگران حوزه کسب و کار و تجارت بوده است [۱۲].

کسب و کارهای خانگی در ایران سابقه دیرینه دارند. بسیاری از صنایع دستی که امروزه هم وجود دارند، در محل سکونت افراد تولید می‌شده‌اند. بطور کلی کسب و کار خانگی پدیده جدیدی نیست، بلکه در نتیجه تغییرات و تحولاتی که در فعالیت‌های اقتصادی - اجتماعی امروز به وجود آمده به آن توجه بیشتری شده است و این نوع کسب و کارها روز به روز گسترش و توسعه می‌یابند.

بر اساس نظریه توسعه انسانی و معقول (Sane, Human, Ecological [SHE])، کار در آینده، در خدمت دیگران نخواهد بود؛ بلکه فعالیتی است که انسان برای خود سازمان انجام داده، با مدیریت و کنترل خود و برای رفع نیازهایش [۱۳]. به همین دلیل در سال‌های اخیر، شمار کسانی که به طور مستقل و برای خود کار می‌کنند، به ویژه صاحبان مشاغل و کسب و کارهای خانگی رشد فزاینده‌ای یافته است [۱۴].

سیاست‌های حمایتی از مشاغل خانگی در کشورهای توسعه یافته

کسب و کارهای خانگی طبق آمار و اطلاعات موجود، در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، سهم قابل ملاحظه‌ای در ایجاد اشتغال و ارزش افزوده و حتی در صادرات به خود اختصاص داده است. با نگاهی به کشورهای توسعه یافته می‌توان به اهمیت این دسته از مشاغل بیشتر پی برد.

تایوان: نقطه جهش اقتصاد تایوان، پس از جدایی این کشور از چین (بر مبنای شعار "هر خانه، کارخانه و هر کارخانه، خانه است")، از کسب و کارهای خانگی آغاز شده است. امروزه این شکل از فعالیت اقتصادی با بیش از هشتاد درصد از اقتصاد این کشور به صورت مستقیم و غیرمستقیم رابطه دارد.

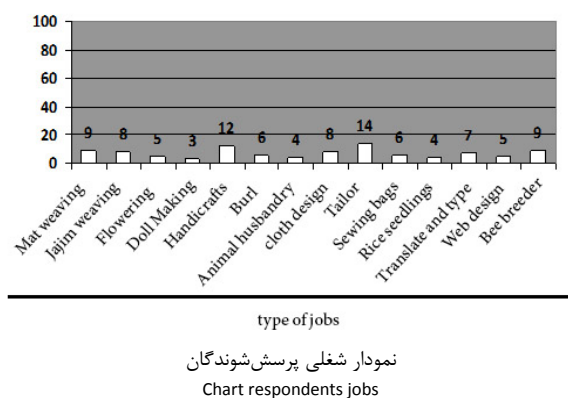
استرالیا: در کشور استرالیا ۶ تا ۷ درصد کل شاغلین این کشور در بخش کسب و کارهای خانگی، مشغول به فعالیت هستند. این عده به طور متوسط سالانه بیش از ۸۰ هزار دلار فروش دارند که پس از کسر مالیات در حدود ۲۵ درصد سود می‌برند.

امریکا: در امریکا سازمانی به نام اداره کسب و کار کوچک (Small Business Administration) وجود دارد که مساعدت‌های مالی و اعتباری دولت فدرال را به این واحدها ارائه می‌کند. این مساعدت‌ها فقط به کمک‌های مالی و اعتباری ختم نمی‌شود، بلکه وزارت بازرگانی این کشور، دفاتر خاصی دارد که از طریق آنها اطلاعات مورد نیاز کسب و کارهای خانگی و کوچک درباره بازارهای داخلی و خارجی را در اختیارشان قرار می‌دهد.

در سال ۱۹۹۸ میلادی دفتر نیروی کار امریکا طی یک تحقیق میدانی اعلام کرد که حدود ۶ درصد خانوارهای امریکایی یک شغل خانگی را

کلی آنان و سپس سؤالات اصلی مطرح شده است. لازم به ذکر است که در برخی سؤالات، در صورت لزوم می‌توانند دلیل خود را از انتخاب گزینه مورد نظر و یا ارائه پیشنهاد لازم مطرح نمایند.

با توجه به استانداردهای مطرح شده در ارتباط با پرسش‌نامه، جامعه پرسش‌شونده، جنسیت و رده سنی مختلف را شامل شوند و بدین ترتیب پرسش‌نامه مطرح شده، عامیت بیشتری می‌یابد. همچنین پرسش از میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، شغل و به علاوه اینکه آیا شخص پرسش‌شونده، سرپرست خانوار هست یا خیر، دید بهتری از فرد ارائه می‌دهد. همانطور که مطرح شد، جامعه آماری در این پرسش‌نامه ۱۰۰ نفر، شامل ۵۸ زن و ۴۲ مرد هست که ۳۶ نفر از آنان مجرد و ۶۴ نفر متأهل هستند، در این میان ۱۹ نفر دارای مدرک تحصیلی ابتدایی، ۶۴ نفر دیپلم و ۱۷ نفر لیسانس و ۱۲ نفر از آنان علاوه بر کار در زمینه مشاغل خانگی، در استخدام دولت، ۳۱ نفر قراردادی هستند و ۵۷ نفر بقیه، تنها در زمینه مشاغل خانگی فعالیت دارند. همچنین از میان این ۱۰۰ نفر، ۳۷ نفر از آنان، سرپرست خانواده هستند. شغل پرسش‌شوندگان در زمینه‌های مختلف (مطابق نمودار زیر) است. در ادامه به ارائه و تحلیل نمودار هر یک از بخش‌های پرسش‌نامه پرداخته شده است، برای بررسی استنباطی این سؤالات، از آزمون کای‌دو استفاده شده است که پس از ارائه هر نمودار، نتایج آن پرسش مطرح شده است.

نتایج و بحث

۱- هدف از این سؤال، دستیابی به میزان مراجعه افراد به استفاده از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در زمینه کاری آنان بوده است، نتایج حاکی از این است که بیشتر این افراد پرسش‌شونده در ارتباط با زمینه کاری خود از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استفاده کرده‌اند. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۳۱/۳۶۰ است که سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است؛ نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد و از آنجایی که در جواب تعداد کسانی که آموزش دیده‌اند بیشتر از مقدار مورد انتظار است، نتیجه این که تعداد افرادی که آموزش دیده‌اند به‌طور معنی‌داری از افرادی که آموزش ندیده‌اند بیشتر است.

به همین خاطر در ایران نیز همانند دیگر کشورهای در حال توسعه، برای حمایت و توسعه مشاغل کوچک شامل مشاغل خانگی، اهمیت و جایگاه خاصی در برنامه‌های کلان توسعه‌ای در نظر گرفته شده است، به طوری که در ماده ۲۹ و ۳۱ برنامه چهارم توسعه کشور، مستقیماً به ضرورت حمایت و توسعه از بنگاه‌های زودبازده اقتصادی اشاره شده و دولت موظف به طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های حمایتی ویژه برای آنها شده است [۱۸]. فرمایشات حکیمانه رهبر معظم انقلاب در نامگذاری سال ۱۳۹۳، به عنوان "اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی"، نشان‌دهنده نیاز به عزم ملی و تلاش همگانی به منظور رسیدن به شکوفایی اقتصادی و نیل به اهداف سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.

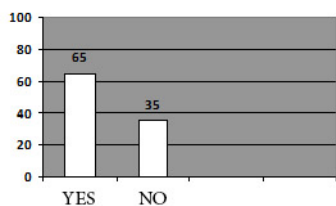
تحلیل روش پژوهش

همانطور که مطرح شد، نتیجه هر پژوهش اعم از بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای، صرفاً انجام آن نبوده و در این راستا، اهدافی مد نظر است که در عمل می‌بایست به کار آیند و به عبارتی، نتیجه هر تحقیقی بایستی کارایی لازم را در برنامه‌ریزی‌های آتی در حوزه دانش موضوع داشته باشد. کمترین هدف در پژوهش‌هایی از این نوع، دست‌یافتن به شناخت نسبی از وضع موجود و مطالعات انجام شده در این زمینه جهت آغاز پژوهش است. هدف کلی در این پژوهش شناخت جامع نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مشاغل خانگی و ظرفیت‌ها و فرصت‌های آن است.

از آن‌جا که هدف از این پژوهش، "شناخت نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت برای شاغلین در زمینه مشاغل خانگی و میزان اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ارائه ظرفیت‌های لازم در راستای پیشرفت و رضایت‌مندی افراد متقاضی آموزش" است، در این بخش، پرسش‌نامه‌ای به این منظور تهیه شده است. با توجه به انواع گوناگونی از مشاغل خانگی زیر نظر سازمان فنی و حرفه‌ای معرفی شده‌اند و در هر منطقه از کشور، مطابق با ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود در آن، مشاغل خانگی متفاوتی صورت گرفته است؛ تعدادی از آن‌ها متناسب با منطقه مورد نظر - شهر قزوین- مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته‌اند. همچنین روش تحقیق به صورت کمی و از نوع تحقیقات توصیفی است.

با توجه به اینکه جامعه آماری شاغلین در زمینه مشاغل خانگی در استان در حدود هزار و سیصد نفر بوده است، و اینکه در تحقیق توصیفی پیمایشی حداقل حجم نمونه صد نفر است و به منظور عدم تبعیض در جنسیت افراد، جامعه آماری در این پرسش‌نامه تعداد ۱۰۰ نفر از افراد مشغول در زمینه مشاغل خانگی، (۵۸ زن و ۴۲ مرد) به صورت نمونه‌گیری تصادفی (سیستماتیک) انتخاب شده است که در اختیار افرادی که یک یا چند دوره از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در زمینه‌های مشاغل خانگی گذرانده‌اند، قرار گرفته است. در ابتدا سؤالاتی نیز در ارتباط با مشخصات پرسش‌شوندگان به منظور شناخت

برابر ۹/۰۰ است که سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۳ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد.

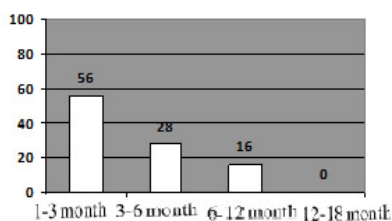

شکل ۳: نمودار سوال سوم
Fig. 3: The graph of question 3

جدول ۳: تحلیل استنباطی میزان تأثیر آموزش های فنی و حرفه ای در انتخاب شغل
Table 3: Inferential analysis, the impact of vocational and technical education on the selection of jobs

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.003	9.00	15	50	65	yes
		-15	50	35	no

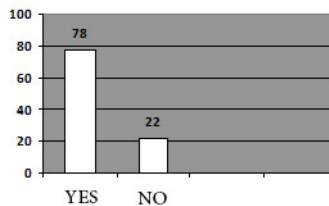
۴- هدف از این سؤال، دستیابی به مدت بهره گیری از دوره های آموزش های فنی و حرفه ای در افراد آموزش بیننده است، با این نتایج نشان می دهد که بیشتر این افراد از در مدت زمان ۱-۳ ماه از دوره ها بهره برده اند، این مطلب نشان دهنده این است که گذراندن دوره های آموزش های فنی و حرفه ای در زمینه مشاغل خانگی، زمان کوتاهی را شامل می شود و در این مدت کوتاه، افراد می توانند در رشته مورد نظر، مهارت کسب نمایند. با توجه به اینکه برخی از افراد، بیش از یک دوره را گذرانده اند (سؤال ۶)، مدت زمان آنان از آموزش های فنی بیشتر شده است. مقدار آماره آزمون که برابر ۲۵/۲۸۰ است که سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی سه سطح جواب دارد.

شکل ۴: نمودار سوال چهارم
Fig. 4: The graph of question 4

جدول ۴: تحلیل استنباطی زمان بهره گیری افراد از دوره های آموزش های فنی و حرفه ای
Table 4: Inferential analysis, Time to use people from technical and vocational training courses

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	25.280	22.7	33.3	56	From 1 to 3 months
		-5.3	33.3	28	Between 3 and 6 months
		-17.3	33.3	16	Between 6 and 12 months

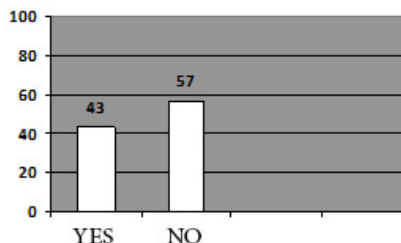

شکل ۱: نمودار سوال اول
Fig. 1: The graph of question 1

جدول ۱: تحلیل استنباطی میزان مراجعه افراد در زمینه کاری خود
Table 1: Inferential analysis, the amount of people visiting their work

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.0000	31.360	28	50	78	yes
		-28	50	22	no

۲- هدف از این سؤال، دستیابی به میزان مرتبط بودن آموزش های فنی و حرفه ای در انتخاب و تأثیرگذاری بر انتخاب مشاغل افراد آموزش بیننده است، نتایج نشان می دهد که تقریباً نیمی از افراد قبل از آموزش نیز در زمینه کاری فعلی خود اشتغال داشته اند و در حدود بیش از نیمی از آنان نیز پس از گذراندن دوره های آموزشی در زمینه رشته مورد نظر، در این زمینه مشغول به کار شده اند. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۱/۹۶ است که سطح معنی داری برابر ۰/۱۶۲ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ بزرگتر است. نتیجه به پذیرش فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد.

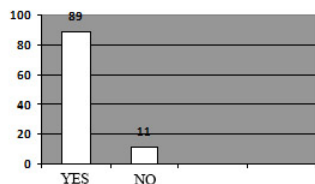
شکل ۲: نمودار سوال دوم
Fig. 2: The graph of question 2

جدول ۲: تحلیل استنباطی میزان ارتباط آموزش های فنی و حرفه ای
Table 2: Inferential analysis, the relevance of technical and vocational education

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.162	1.96	-7	50	43	yes
		7	50	57	no

۳- هدف از این سؤال، دستیابی به میزان تأثیر آموزش های فنی و حرفه ای در راستای تأثیرگذاری بر انتخاب مشاغل افراد آموزش بیننده است، با این نتایج نشان می دهد که تقریباً نیمی از افراد قبل از آموزش نیز در زمینه کاری فعلی خود اشتغال داشته اند و از آموزش برای دستیابی به قابلیت های بهتر و حرفه ای تر شدن در کار بهره برده اند و در حدود بیش از نیمی از آنان نیز پس از گذراندن دوره های آموزشی و کسب مهارت های لازم مشغول به کار شده اند. مقدار آماره آزمون که

۵- هدف از این سؤال، دریافت میزان رضایت افراد از طول مدت آموزش‌های فنی، متناسب با شغل کاری هر یک از آنان (در زمینه مشاغل خانگی) است، نتایج نشان می‌دهد که اکثر این افراد، طول مدت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را متناسب و کافی ارزیابی می‌کنند. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۱۲۹/۷۴۰ است که سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی سه سطح جواب دارد و از آنجایی که تعداد افرادی که برای شغل خود به مدت مناسب آموزش دیده‌اند، بیشتر از مقدار مورد انتظار است، نتیجه می‌گیریم که مدت آموزش برای شغل مورد نظر مناسب است.

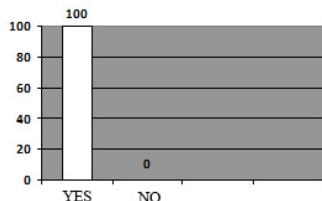

شکل ۷: نمودار سوال هفتم
Fig. 7: The graph of question 7

جدول ۶: تحلیل استنباطی میزان تمایل افراد در شرکت در دوره‌ها
Table 6: Inferential analysis, the degree of willingness of individuals to attend courses

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	60.840	39 -39	50 50	89 11	yes no

۸- طرح این سؤال، به منظور میزان رضایت افراد از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ارائه آموزش‌ها و مهارت‌های لازم به آنان و پاسخ افراد نشان از میزان موفقیت سازمان فنی و حرفه‌ای در این زمینه است؛ نتایج این سوال نشان از رضایت‌مندی لازم از این آموزش‌ها را دارد. برخی از افراد نیز در ارائه دلیل، پاسخ خود را به دلیل حرفه‌ای‌تر شدن و توجه بیشتر به نکات و فنون لازم در کار مورد نظر دانسته‌اند. مقدار آماره آزمون که برابر ۱۰۰/۰۰ است که سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد.

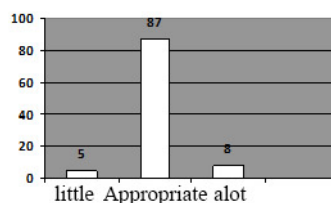
شکل ۸: نمودار سوال هشتم
Fig. 8: The graph of question 8

جدول ۷: تحلیل استنباطی میزان رضایت از آموزش‌ها در کسب مهارت لازم
Table 7: Inferential analysis, satisfaction level of training in obtaining the necessary skills

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	100.000	50 -50	50 50	100 0	yes no

۹- هدف از این سؤال نیز دستیابی به میزان رضایت‌مندی و رضایت‌مندی افراد آموزش‌بیننده از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و توصیه یا عدم توصیه گذراندن این دوره‌ها به نزدیکان خود است. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۱۰۰/۰۰ است که سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰

۵- هدف از این سؤال، دریافت میزان رضایت افراد از طول مدت آموزش‌های فنی، متناسب با شغل کاری هر یک از آنان (در زمینه مشاغل خانگی) است، نتایج نشان می‌دهد که اکثر این افراد، طول مدت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را متناسب و کافی ارزیابی می‌کنند. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۱۲۹/۷۴۰ است که سطح معنی‌داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می‌دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی سه سطح جواب دارد و از آنجایی که تعداد افرادی که برای شغل خود به مدت مناسب آموزش دیده‌اند، بیشتر از مقدار مورد انتظار است، نتیجه می‌گیریم که مدت آموزش برای شغل مورد نظر مناسب است.

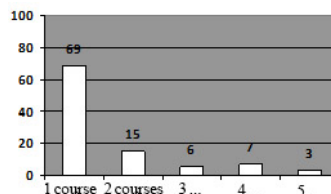

شکل ۵: نمودار سوال پنجم
Fig. 5: The graph of question 5

جدول ۵: تحلیل استنباطی میزان رضایت افراد از طول مدت آموزش‌های فنی
Table 5: Inferential analysis, the degree of satisfaction of people with the duration of technical education

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	129.740	-28.3	33.3	5	little
		53.7	33.3	87	Appropriate
		-25.3	33.3	8	A lot

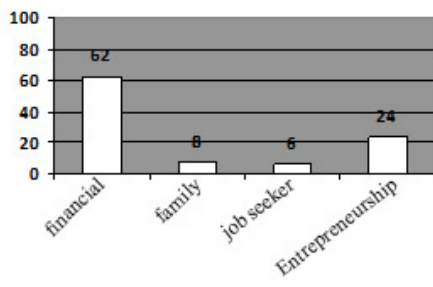
۶- هدف از این سؤال، دستیابی به میزان مراجعه افراد در شرکت در دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای است، نتیجه این بررسی نشان می‌دهد که بیشتر افراد با گذراندن یک دوره، در همان زمینه مشغول به کار شده‌اند و تعدادی از آنان نیز ترجیح داده‌اند تا در دوره‌های دیگری نیز شرکت داشته باشند. با تحلیل بیشتر در انتخاب یک دوره توسط بیشتر پرسش‌شوندگان، آنان داشتن تخصص در یک زمینه را ارجح‌تر می‌دانسته‌اند و تعدادی از آنان که دوره‌های بیشتری را گذرانده‌اند، معمولاً این دوره‌ها تا حدودی با یکدیگر، مرتبط بوده‌اند.

شکل ۶: نمودار سوال ششم
Fig. 6: The graph of question 6

۷- هدف از این سؤال، دستیابی به میزان تمایل افراد در شرکت در دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای است، نتیجه این سؤال می‌تواند نشان‌دهنده میزان تأثیرگذاری مثبت دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای در ارتقای توانایی‌ها و مهارت افراد و به تبع آن اشتیاق بیشتر آنان برای بهره‌مندی بیشتر از این دوره‌ها است. نتایج نشان می‌دهد که بیشتر

۱۱- این پرسش با هدف دستیابی به انگیزه و هدف افراد در انتخاب شغل مورد نظر در زمینه مشاغل خانوادگی است، پاسخ افراد در علل روی آوری به این مشاغل، می تواند زمینه های لازم برای دستیابی بهتر آنان به هدف مورد نظر را بهبود بخشد. پاسخ ها نشان می دهد، انگیزه بیشتر افراد در انتخاب این نوع کار (مشاغل خانگی)، به دلیل سرمایه کمتر و درآمد بیشتر (مالی) و پس از آن داشتن ایده و تمایل به اجرای آن (کارآفرینی) است. بسیاری از این افراد تمایل به گسترش کار خود و آموزش به افراد علاقه مند در زمینه کاری آنان و ارائه ایده های متناسب با نیازهای روز به آنان داشته اند. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۸۰/۸۰۰ است که سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است.

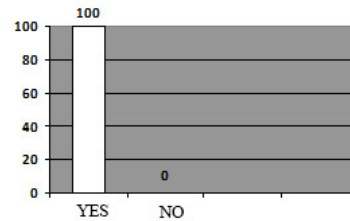
شکل ۱۱: نمودار سوال یازدهم
Fig. 11: The graph of question 11

جدول ۱۰: تحلیل استنباطی علل روی آوری به این مشاغل
Table 10: Inferential analysis, reasons going to these jobs

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	80.800	37	25	62	Financial
		-17	25	8	Job seekers
		-19	25	6	Family
		-1	25	24	Entrepreneurship

۱۲- طرح این سؤال، میزان امیدواری افراد به شغل خود و دیدن آینده ای روشن در زمینه کاری خود و پاسخ افراد حاکی از میزان بالای امیدواری به شغلشان است، برخی از افراد پاسخ های خود و دلیل این امیدواری را به علت توجه به تقاضای مشتری و انجام کار متناسب با نیازهای آنان دانسته اند، همچنین روی آوری بیشتر مردم به صنایع دستی و محصولات هنری و سنتی را نشان از امید به آینده ای روشن برشمرده اند، در این میان در حدود یک سوم این افراد این کشش را در سال های کمتری دانسته اند و علت آن را پیشرفت فناوری و ایجاد روش های مدرن تر در زمینه شغلی خود دانسته اند، با بررسی این نتایج می توان به این تحلیل دست یافت که مشاغلی که ارتباط بیشتری با پیشرفت های تجهیزات و وسایل را دارند، نیازمند به روز شدن متناسب با پیشرفت های تکنولوژی است تا بازار و به تبع آن مشتری، کشش لازم را نسبت محصولات آنان داشته باشد. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۲۱/۱۶۰ است که سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد.

را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد و از آنجایی که در تعداد افرادی که استفاده از دوره ها را به نزدیکان پیشنهاد می دهند بیشتر از مقدار مورد انتظار است، نتیجه می گیریم که تعداد افرادی که مایل به پیشنهاد دادن استفاده از دوره ها به نزدیکان هستند به طور معنی داری بیش از دیگران است.

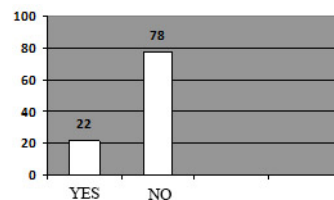

شکل ۹: نمودار سوال نهم
Fig. 9: The graph of question 9

جدول ۸: تحلیل استنباطی توصیه یا عدم توصیه گذراندن دوره ها
Table 8: Inferential analysis, the amount of advice or lack of advice on passing courses

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	100.000	50	50	100	yes
		-50	50	0	no

۱۰- پرسش شوندگان با پاسخ به این پرسش، میزان رضایت شخصی خود را از آموزش های فنی و حرفه ای و همچنین میزان دستیابی به توانایی های لازم در شغل مورد نظر از سوی این آموزش ها، مطرح می نمایند، از سویی، پاسخ های منفی می تواند دلایل متعددی را در پی داشته باشد، از جمله دلایلی که افراد به آن اشاره داشته اند، علاقه مند بودن به حرفه کاری پیش رو و عدم تمایل برای آموزش در رشته های دیگر بوده است، برای اطمینان بخشی از این میزان رضایت، نتایج تحلیل این پرسش را می توان با تحلیل حاصل از پرسش شماره ۷ مقایسه نمود. با توجه به مقدار آماره آزمون که برابر ۳۱/۳۶۰ است که سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۰ را نشان می دهد که از مقدار بحرانی ۰/۰۰۵ کمتر است. نتیجه به رد فرض صفر مبنی بر تساوی دو سطح جواب دارد.

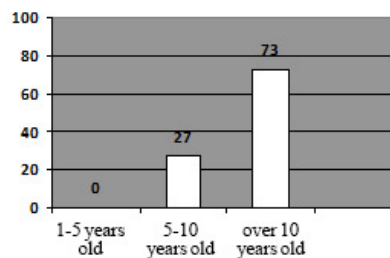

شکل ۱۰: نمودار سوال دهم
Fig. 10: The graph of question 10

جدول ۹: تحلیل استنباطی میزان موفقیت و رضایت مندی افراد آموزش بیننده
Table 9: Inferential analysis, the degree of success and satisfaction of educated people

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	31.360	28	50	78	yes
		-28	50	0	no

برشمرده‌اند، چرا که از نظر آنان، مشاغل خانگی، رشته‌ها و زمینه‌های متعددی را شامل می‌شود که هر دو جنس زن و مرد می‌توانند در میان این زمینه‌ها، رشته مورد نظر خود را برگزینند، از دیدگاه مسئولین نیز با بیان اینکه نگاه جنسیتی به مشاغل خانگی وجود ندارد، توجه به ظرفیت مشاغل خانگی و هماهنگی آن با مسئولیت بانوان در منزل را از علل توجه بیشتر بانوان دانسته‌اند. میانگین میزان تأثیر جنسیت در انگیزه فرد برای ایجاد کسب و کار خانگی برابر ۲/۶۲ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۳۸- اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۴/۴۷- و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است. این تحلیل نشان می‌دهد که مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری که میزان تأثیر جنسیت در انگیزه فرد برای ایجاد کسب و کار خانگی کمتر از مقدار متوسط ۳ است.

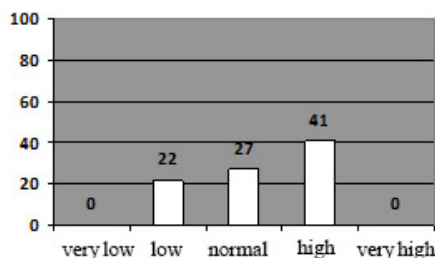
شکل ۱۲: نمودار سؤال دوازدهم

Fig. 12: The graph of question 12

جدول ۱۱: تحلیل استنباطی میزان امیدواری افراد به شغل خود

Table 11: Inferential analysis, the amount of hope people have on their jobs

The significance level	Chi-square statistics	Observed and expected differences	Expected value	Number	Levels of answer
0.000	21.160	-23	50	27	Between 5 and 10 years
		23	50	73	Over 10 years old

شکل ۱۴: نمودار سؤال پانزدهم

Fig. 14: The graph of question 15

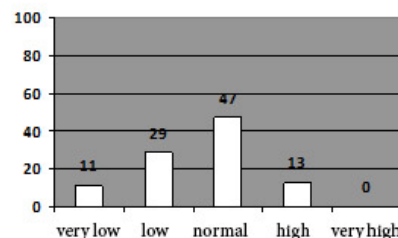
جدول ۱۳: تحلیل استنباطی تأثیر تأهل در ایجاد انگیزه برای کار

Table 13: Inferential analysis, the impact of marriage on motivation to work

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.29	0.001	99	3.59	0.81	3.29	100

The effect of marriage on individual motivation To create a business

۱۳- پرسش‌شوندگان، دوره‌ای را برای پیشنهاد به سازمان فنی و حرفه‌ای توصیه نداشتند و از نظر آنان، این سازمان در بسیاری از زمینه‌های لازم، دوره‌ها را برگزار می‌کند، با این وجود با توجه به گزارش سازمان فنی و حرفه‌ای، در صورت عدم وجود شغل مورد نظر متقاضی در فهرست مشاغل خانگی، متقاضی می‌تواند در فرم ثبت نام شغل مد نظر خود را پیشنهاد نماید، مشاغل پیشنهادی آنان بررسی شده و در صورت تصویب به فهرست مشاغل خانگی اضافه خواهند شد.

شکل ۱۳: نمودار سؤال چهاردهم

Fig. 13: The graph of question 14

جدول ۱۲: تحلیل استنباطی میزان محدودیت در شغل با توجه به جنسیت افراد

Table 12: Inferential analysis, limitations in the job according to the gender of the individual

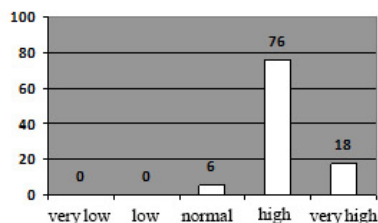
Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
-0.38	0.000	99	-4.47	0.85	2.62	100

The effect amount of gender to motivate a person to create a business

۱۵- طرح این سؤال نیز، میزان تأثیر متأهل بودن افراد در ایجاد انگیزه برای کار در زمینه مشاغل خانگی را نشان می‌دهد، بدین معنی که آیا متأهل بودن افراد می‌تواند خود انگیزه‌ای برای تمایل به کسب و کار آنان شود، نتایج نشان تأثیر قابل توجه این عامل در روی‌آوری به این نوع مشاغل است، از علل این روی‌آوری، مسئولیت‌پذیرتر شدن افراد و تلاش برای ارائه کمک به هزینه‌های زندگی مطرح شده است. میانگین میزان تأثیر تأهل در انگیزه فرد برای ایجاد کسب و کار خانگی برابر ۳/۲۹ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۲۹- اختلاف دارد که مقدار آماره تی آن برابر ۳/۵۹ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۱ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط 3 تفاوت معنی‌داری دارد به طوری که میزان تأثیر تأهل در انگیزه فرد برای ایجاد کسب و کار خانگی بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

۱۴- پاسخ افراد به این سؤال، نشان از وجود و یا عدم وجود محدودیت‌های لازم با توجه به جنسیت افراد در انتخاب مشاغل خانگی است، بیش از نیمی از افراد، تأثیر این عامل (جنسیت) را کم

۱۷- هدف از این پرسش، بررسی میزان رضایت افراد از مزایای گذراندن دوره‌های فنی و حرفه‌ای و در پی آن ایجاد فرصت شغلی برای آنان در مقایسه با سایر افراد فاقد گواهی مهارت هست، با بررسی پاسخ پرسش‌شوندگان، این میزان موفقیت در آموزش‌های فنی در ایجاد فرصت‌های کاری برای افراد قابل توجه و مورد رضایت بسیاری از آنان بوده است. از دیدگاه این افراد، با داشتن گواهی کسب مهارت و گذراندن این دوره‌ها، به میزان بیشتری می‌توان در حرفه مورد نظر موفق بود. میانگین میزان تأثیر آموزش فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت شغلی برابر ۳/۲۵ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۲۵- اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۲/۸۸ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۵ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است. بنابراین نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد به طوری میزان تأثیر آموزش فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت شغلی بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۱۷: نمودار سؤال هجدهم
Fig. 17: The graph of question 18

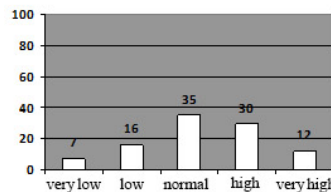
جدول ۱۶: تحلیل استنباطی نقش آموزش در ارائه راهکارهای لازم

Table 16: Inferential analysis, role of training in providing the necessary strategies

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
1.12	0.000	99	23.46	0.48	4.12	100

The effect of technical and vocational education on career progression

۱۸- هدف از این پرسش، بررسی نقش آموزش فنی و حرفه‌ای در ارائه راهکارهای لازم به منظور پیشرفت مشاغل خانگی در رشته‌های پیشرو است، نتیجه این پرسش نیز می‌تواند میزان رضایت افراد را از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایجاد فرصت‌ها و ظرفیت‌های لازم به منظور پیشرفت شغلی افراد مطرح سازد. میانگین میزان تأثیر آموزش فنی و حرفه‌ای در پیشرفت شغلی برابر ۴/۱۲ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۱/۱۲ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۲۳/۴۶ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری که میزان تأثیر آموزش فنی و حرفه‌ای در پیشرفت شغلی بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۱۵: نمودار سؤال شانزدهم
Fig. 15: The graph of question 16

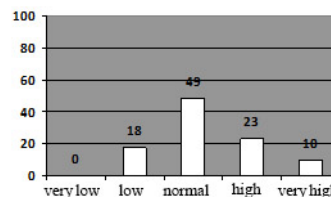
جدول ۱۴: تحلیل استنباطی میزان موفقیت در برگزاری دوره‌ها

Table 14: Inferential analysis, success rate in courses

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.24	0.029	99	2.21	1.08	3.24	100

The difference between trained people and untrained people

۱۶- نتایج حاصل از این پرسش می‌تواند بیان‌کننده بسیاری از نکات برای مسئولین در میزان موفقیت در برگزاری دوره‌های فنی و حرفه‌ای و کسب مهارت‌های لازم پس از کسب گواهی‌های کسب مهارت از این دوره‌ها است، نتایج این بررسی نشان می‌دهد که این سازمان تا حدود زیادی در این زمینه موفق بوده است، این نتیجه می‌تواند با برنامه‌ریزی دقیق‌تر، این میزان رضایت را در افراد افزایش دهد. میانگین میزان تفاوت افراد آموزش دیده با افراد آموزش ندیده برابر ۳/۲۴ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۲۴- اختلاف دارد که مقدار آماره تی آن برابر ۲/۲۱ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۲۹ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است. لذا نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد به طوری میزان تفاوت افراد آموزش دیده با افراد آموزش ندیده بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۱۶: نمودار سؤال هجدهم
Fig. 16: The graph of question 17

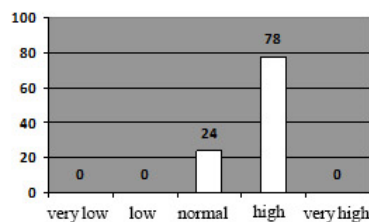
جدول ۱۵: تحلیل استنباطی میزان رضایت از مزایای گذراندن دوره‌ها

Table 15: Inferential analysis, the degree of satisfaction with the benefits of passing courses

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.25	0.005	99	2.28	0.87	3.25	100

The Effect of Professional and Technical Education on Job Opportunity

کاری مورد نظر است، چرا که انتخاب درست یک شغل به عوامل متعددی از جمله علاقه، داشتن توانایی و مهارت لازم، داشتن ایده و عواملی از این قبیل بستگی دارد و عدم شناخت کافی می‌تواند منجر به عدم رضایت‌مندی افراد از شغل خود و تمایل به تغییر آن گردد. نتایج بالای این عدم تمایل به تغییر حرفه کاری، می‌تواند نشان از این میزان موفقیت در انتخاب شغل متناسب با زمینه‌های مطرح‌شده باشد. میانگین میزان تمایل به تغییر محصول خود برابر ۱/۲۶ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۱/۷۴- اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۳۲/۰۲- و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری میزان تمایل به تغییر محصول خود کمتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۱۸: نمودار سؤال نوزدهم

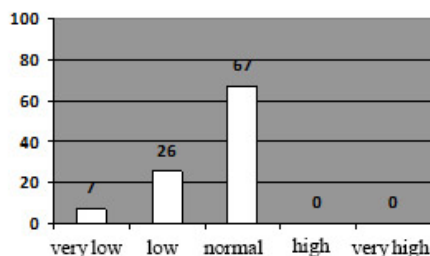
Fig. 18. The graph of question 19

جدول ۱۷: تحلیل استنباطی میزان کیفیت لازم و یا کافی در دوره‌های آموزشی

Table 17: Inferential analysis, required or sufficient quality in training courses

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.76	0.000	99	17.71	0.43	3.76	100

The quality of technical and vocational education

شکل ۲۰: نمودار سؤال بیست و یکم

Fig. 20: The graph of question 21

جدول ۱۹: تحلیل استنباطی میزان احساس موفقیت افراد از درآمد مالی خود

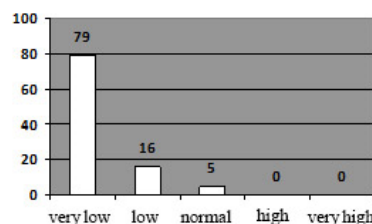
Table 19: Inferential analysis, the amount of people's sense of success is from their financial income

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
-0.4	0.000	99	-6.46	0.62	2.60	100

Satisfaction with Income

۲۱- این سؤال به منظور میزان احساس موفقیت افراد از درآمد مالی خود در حرفه مورد نظر است، این میزان رضایت از درآمد مالی می‌تواند متأثر از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و یا بی‌ارتباط با آن باشد، به همین منظور در ادامه، پرسش دیگری از این میزان ارتباط نیز مطرح شده است. چراکه عدم رضایت برخی از افراد از میزان درآمد خود می‌تواند مرتبط با عوامل دیگری نیز از جمله عدم تلاش لازم افراد در به کارگیری فنون و روش‌های لازم در جذب مشتری و عوامل یاز این دست باشد. میانگین میزان رضایت از درآمد برابر ۲/۶۰ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۴- اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۶/۴۶- و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است که نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری میزان رضایت از درآمد که کمتر از مقدار متوسط ۳ است.

۱۹- پاسخ افراد به این پرسش، می‌تواند نمایانگر کیفیت لازم و یا کافی در دوره‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای در زمینه مشاغل خانگی است. پاسخ بیشتر افراد پرسش‌شونده دلالت بر کیفیت قابل توجه این آموزش‌ها دارد، اما این پاسخ‌ها بدین معنی نیست که این کیفیت در بالاترین سطح ممکن هست، و لذا این افزایش کیفیت نیازمند در نظر گرفتن نیازهای جامعه و کارآموزان باشد تا این میزان رضایت‌مندی افزایش یابد. میانگین میزان کیفیت آموزش فنی و حرفه‌ای برابر ۳/۷۶ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۷۶ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۱۷/۷۱ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری میزان کیفیت آموزش فنی و حرفه‌ای بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۱۹: نمودار سؤال بیستم

Fig. 19. The graph of question 20

جدول ۱۸: تحلیل استنباطی میزان شناخت افراد از حرفه خود

Table 18: SPSS analysis, the level of recognition of individuals from their profession

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
-1.74	0.000	99	-32.02	0.54	1.26	100

The tendency to change his own product

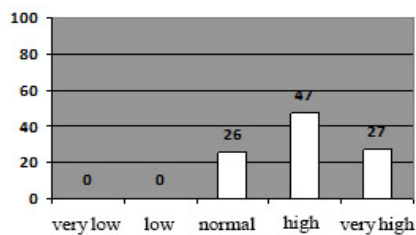
۲۰- هدف از این سؤال، بررسی میزان شناخت افراد از حرفه خود قبل از انتخاب آن و در پی آن میزان رضایت آنان پس از ورود به زمینه

جدول ۲۱: تحلیل استنباطی میزان موفقیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ارائه تکنیک‌ها و روش‌های مرتبط با بازاریابی

Table 21: Inferential analysis, the success rate of technical and professional training in marketing techniques and techniques

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.42	0.000	99	4.98	0.84	3.42	100

The effect of training in marketing

شکل ۲۱: نمودار سوال بیست و دوم

Fig. 21: The graph of question 22

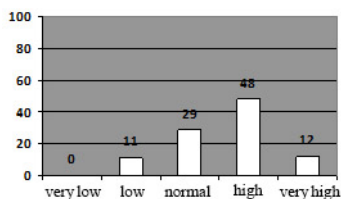
جدول ۲۰: تحلیل استنباطی میزان موفقیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

Table 20: Inferential analysis, the success rate of technical and vocational education

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
1.01	0.000	98	13.67	0.74	1.01	99

The effect of training on income

۲۲- این پرسش مهم‌ترین سؤال‌های مطرح‌شده در این پژوهش است، زیرا میزان موفقیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این امر، می‌تواند از مهم‌ترین دلیل روی‌آوری افراد به این آموزش‌ها باشد، چراکه افراد با هدف کسب مزایای پیش‌رو پس از گذراندن آموزش‌ها، به این دوره‌های آموزشی روی می‌آورند و در صورتی که گذراندن این دوره‌ها مزایایی برای آنان و به تبع آن تأثیری در میزان درآمدشان نداشته باشد، اشتیاق کمتری به این آموزش‌ها پیدا می‌کنند و بالعکس در صورت موفقیت سازمان فنی و حرفه‌ای در ایجاد مزایای لازم در راستای افزایش درآمد (ازجمله ارائه وام‌های مرتبط، مزایای بیشتر پیش‌رو در مقایسه با افرادی که این دوره‌ها را نگذرانده‌اند و ...)، افراد بیشتری به این آموزش‌ها روی می‌آورند. میانگین میزان تأثیر آموزش در درآمد برابر ۴/۰۱ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۱/۰۱ اختلاف دارد. همچنین مقدار آماره تی آن برابر ۱۳/۶۷ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد به طوری میزان تأثیر آموزش در درآمد بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۲۳: نمودار سوال بیست و چهارم

Fig. 23: The graph of question 24

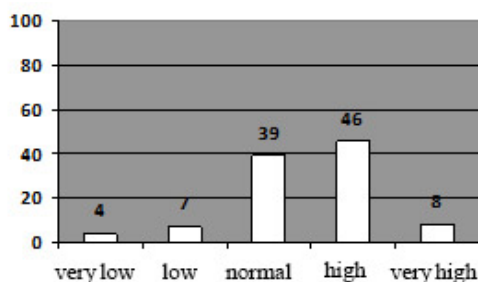
جدول ۲۲: تحلیل استنباطی توجه در ارائه آموزش راهکارهای لازم در ارتباط با جذب مشتری

Table 22: Inferential analysis, attention to provide training on the necessary solutions in relation to customer attraction

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number
0.61	0.000	99	7.27	0.84	3.61	100

The effect of training in finding customers

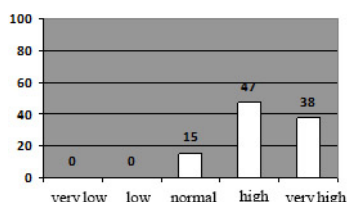
۲۴- هدف از این سؤال، میزان توجه سازمان فنی و حرفه‌ای در ارائه آموزش‌های لازم و در نظرگرفتن روش‌ها و راهکارهای لازم در ارتباط با جذب مشتری به کارآموزان هست، با توجه به اینکه میزان فروش و در پی آن رضایت‌مندی کارآموزان مشاغل خانگی، متأثر از میزان شناخت آنان در پیدا کردن مصرف‌کننده متناسب با زمینه کاری خود است، نتایج این پرسش می‌تواند میزان موفقیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در این زمینه مطرح سازد. میانگین میزان تأثیر آموزش در پیدا کردن مشتری برابر ۳/۶۱ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۶۱ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۷/۲۷ و سطح معنی‌داری

شکل ۲۲: نمودار سوال بیست و سوم

Fig. 22: The graph of question 23

۲۶- نتایج این پرسش نشان از میزان تأثیرگذاری بالای شغل هریک از پرسش‌شوندگان در ایجاد استقلال - چه در زمینه اقتصادی، و چه در زمینه اجتماعی دارد. میانگین میزان استقلال شغلی برابر ۴/۱۰ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۱/۱۰ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۲۳/۸۸ می‌باشد که سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است و از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است. نتیجه نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد، به طوری میزان استقلال شغلی که بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۲۶: نمودار سوال بیست و هفتم
Fig. 26: The graph of question 27

جدول ۲۵: تحلیل استنباطی میزان رضایت کلی افراد از شغلشان

Table 25: Inferential analysis, Overall satisfaction of people from their jobs

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number	
1.23	0.000	99	17.72	0.69	4.23	100	Growth and success in the job

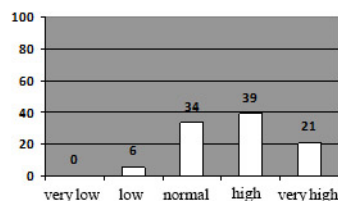
۲۷- پاسخ به این سؤال، میزان رضایت کلی افراد در زمینه کاری خود را شامل می‌شود، این میزان را می‌توان از جنبه‌های مختلف میزان رضایت آنان از انتخاب شغل، شرایط پیش روی آن و به تبع آن احساس رضایت یا عدم رضایت آنان برشمرد. میانگین میزان رشد و موفقیت در شغل برابر ۴/۲۳ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۱/۲۳ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۱۷/۷۲ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است. نتیجه نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد و میزان رشد و موفقیت در شغل که بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

پیشنهاداتی در راستای ارتقای عملکرد آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

مطابق با یافته‌های تحقیق و نتایج حاصل شده از فرآیند آن، پیشنهادات زیر نیز به منظور ارتقای عملکرد این سازمان ارائه شده است:

۱- توجه سیاست‌گزاران در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به مقوله استانداردها و فراهم کردن بستر انگیزه‌بخش در زمینه مشاغل خانگی و حمایت‌های مختلف از آن و ترویج این آموزه‌ها در سطح آمایش سرزمین (بخشی از مفهوم کلی برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای).

آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است و نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد به طوری میزان تأثیر آموزش در پیدا کردن مشتری که بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

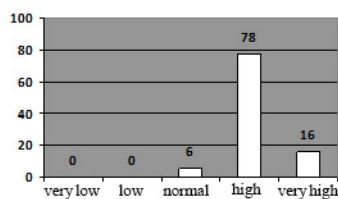
شکل ۲۴: نمودار سوال بیست و پنجم
Fig. 24: The graph of question 25

جدول ۲۳: تحلیل استنباطی میزان در نظر گرفتن نیازهای بازار کار

Table 23: Inferential analysis, the extent to which labor market needs are taken into account

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number	
0.75	0.000	99	8.75	0.86	3.75	100	Consistency of products with market needs

۲۵- این پرسش با هدف تحلیل میزان شناخت افراد از انتخاب حرفه مورد نظر و میزان در نظر گرفتن نیازهای بازار کار و تقاضای مشتری دارد، نتایج نشان از شناخت نسبی افراد از نیازهای بازار و امید لازم به تقاضای مشتری دارد. میانگین میزان همخوانی تولیدات با نیازهای بازار برابر ۳/۷۵ است که با مقدار متوسط ۳ به میزان ۰/۷۵ اختلاف دارد. مقدار آماره تی آن برابر ۸/۷۵ و سطح معنی‌داری آن برابر ۰/۰۰۰ است که از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کمتر است که نشان می‌دهد مقدار میانگین سؤال فوق با مقدار متوسط ۳ تفاوت معنی‌داری دارد و میزان همخوانی تولیدات با نیازهای بازار که بیشتر از مقدار متوسط ۳ است.

شکل ۲۵: نمودار سوال بیست و ششم
Fig. 25: The graph of question 26

جدول ۲۴: تحلیل استنباطی میزان تأثیرگذاری شغل در ایجاد استقلال

Table 24: Inferential analysis, the extent to which the job is effective in creating independence

Difference	The significance level	Level of Level Freedom	T	Standard deviation	Average	Number	
1.10	0.000	99	23.88	0.46	4.10	100	The degree of career independence

کارهای خانگی، تشویق و ترغیب برخی صنایع و خدمات به ایجاد طرح‌های مشارکتی و واگذاری بخشی از فرآیند و چرخه تولید به خانواده‌ها توصیه می‌شود.

نتیجه‌گیری

زمینه مشاغل خانگی می‌تواند یکی از بهترین پیشنهادها به افراد در وضعیت امروز باشد؛ اما پیمودن این راه متعالی مستلزم غلبه بر ترس‌هایی است که لاجرم در هنگام اقدام پیش می‌آید و مانع از حرکت فرد در مسیری می‌شود که رشد فردی و جمعی را در پیش دارد. نکته مهم این است که فرد برای شروع کار به ایده‌هایی نیاز دارد که بتواند تجاری شود. در واقع وقتی ایده‌ای به ذهن وی خطور می‌کند باید چگونگی اجرای آن را به صورت یک نقشه راه برای خود مجسم کند و اگر توفیق اجرای آن ایده را در شرایط مطلوبش دید شروع بکار کند. در کنار آن نباید از بحث مشاوره غافل ماند؛ مشاهده و بررسی افرادی که در شرایط مشابه توانسته‌اند موفقیت روزافزونی کسب کنند می‌تواند یکی دیگر از پیشنهادهایی باشد که به عنوان سرعت‌دهنده در مسیر کار عمل می‌کند، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این میان می‌تواند به عنوان راهکاری قابل ملاحظه در دستیابی به اهداف شاغلین در زمینه‌های فنی از جمله مشاغل خانگی تلقی شوند.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان به نسبت سهم برابر در این پژوهش مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

از تمام کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند تشکر و قدردانی داریم.

تعارض و منافع

«هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.»

منابع و مأخذ

[1] Zain Abadi HR, Parand K. (2013). *Technical and professional Training and Employment in Iran*. Tehran: Technical and Vocational Training Organization; 2013. Persian.

[2] Amin Bidokhti AA. The role of technical and vocational training in self-employment development in Semnan province. *Ntl J. Humanities and Social Sciences Research*. 2004; 4(16): 50-37. Persian.

[3] Salimifar M, Mortazavi S. Human capital and entrepreneurship in vocational technical approach (Case study: Khorasan). *Journal of Knowledge and Development*. 2005; XVII: 85-63. Persian.

۲- فراهم کردن بستر مناسب برای شناسایی و طبقه‌بندی مشاغل خانگی بر اساس گستردگی و تنوع آن‌ها در سطح کشور و مناطق مختلف و رونق بخشی به تحرک محصولات آن.

۳- با نگرش به انگیزه‌های کارجویانه فردی و تمایل به خوداشتغالی آزمودنی‌ها، برگزاری کارگاه‌های معرفی مشاغل نوپدید به کارآفرینان خانگی برای موفقیت و درآمدزایی بعد از تولید، بسیار مهم و تعیین کننده است.

۴- از آنجایی که واحدهای کسب و کار از نوع خوداشتغالی و به ویژه مشاغل خانگی، دارای نقش سازنده در کاهش بیکاری و کاهش فقر می‌باشند، بهره‌گیری از سرمایه اجتماعی می‌تواند از طریق اعتماد متقابل، مشارکت و شبکه روابط، زمینه و بستر مناسبی را جهت استفاده از منابع و فرصت‌ها قرار دهد تا این مشاغل با خلق محصولات و خدمات جدید، نوآورتر شده و نسبت به موقعیت‌های بازار، سریع‌تر عکس‌العمل نشان دهند.

۵- توجه هرچه بیشتر از رهیافت‌های مشارکتی در اجرای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با تقویت مشارکت بخش خصوصی و به‌ویژه آموزشگاه‌های آزاد مجاز در سطح شهر و مکان‌سنجی استقرار مناسب آن‌ها و توجه به ارائه عناوین آموزشی مورد نیاز جامعه و بازار کار در آن‌ها.

۶- با توجه به کاهش هزینه‌های تأسیس در مشاغل خانگی، مانند خرید یا اجاره محل راه‌اندازی کسب و کار و فراهم بودن بستر لازم برای سرعت‌بخشی در این نوع کارآفرینی و به منظور سیاست‌های ترغیبی کارآفرینان این بخش جا دارد تا وام‌های خرد و با بهره کم که به طور عمده و سریع وارد چرخه تولید و نفس کار می‌شوند، به این کارآفرینان اختصاص یابد.

۷- حمایت برای ایجاد، رشد و گسترش کسب و کارهای کوچک و متوسط، بایستی یکی از اولویت‌های اساسی برای توسعه اقتصادی، اشتغال‌زایی و رشد صادرات در کشور باشد. با توجه به نقش مهم این مشاغل، دولت باید یکی از مهم‌ترین برنامه‌های توسعه‌ای خود را گسترش این مشاغل با هدف دستیابی به توزیع عادلانه منابع به‌ویژه در مناطق محروم، افزایش تولید و صادرات غیرنفتی، تقویت تحرک اقتصادی، افزایش کارایی تسهیلات بانکی، تقویت کارآفرینی، اشتغال‌زایی و افزایش فرصت‌های شغلی برای افراد قرار دهد.

۸- اجرای فعالیت تبلیغی و آموزشی در سطوح پیش دبستانی، مدارس، مراکز آموزش عالی با هدف ترویج فرهنگ مهارت‌آموزی.

۹- وضعیت اشتغال مهارت‌آموختگان در فواصل زمانی چندسال و در سراسر استان‌های کشور مورد ارزیابی قرار گیرد تا با دقت و اطمینان بیشتری از اثربخشی و تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در رفع معضل بیکاری سخن گفت.

۱۰- با عنایت به قالب خانواده در کشور ما که از گونه خانواده گسترده است و با توجه به انگیزه‌های بالای خانوادگی به ویژه زنان در کسب و

- [11] Mirsepassi N. (2005). *Strategic human resource management and labor relations*. Tehran: Mir Publication; 2005. Persian.
- [12] Moghimi M, Ahmdpur Daryany M. (2008). Entrepreneurship education in small and medium businesses: The needs and solutions. *Entrepreneurship Development*. 2008; 1: 205-445. Persian.
- [13] Alvani M. (2009). *Fate of future work, public administration*. Tehran: Ney publication; 2009. Persian.
- [14] CENBR. *Increase in At-Home Workers Reverses Earlier Trend*. U.S: Department of Commerce Economics and Statistics Administration; 1998.
- [15] NASE (National Association for the SelfEmployed). How many home-based businesses are there?
- [16] Finmark T. Home based entrepreneurs. 2000.
- [17] Walker E, Webster B. (2004). Gender issues in home-based businesses. *Intl J. Women in Management Review*. 2004; 19: 404- 412.
- [18] Salvati Sarcheshme B, Maddah M, Yazdani Rad A. Policy and planning framework to support the creation and development of small and medium-sized businesses. *Ntl J. The Growth of Technology Parks and Incubators*. 2009; 6(21): 33-58. Persian.
- [4] Salehi H, Zain Abadi R, Jump K. (2009). Application of systemic approach in evaluating the quality of Professional and technical schools: Professional evaluation of technical institutes for girls in Tehran. *Ntl J. Educational Innovations*. 2009; 29(17): 152-206. Persian.
- [5] Abtahi SH. (2010). *Human Resource Management (1st ed), VII*. Tehran: Publishing Management Research and Training Institute, affiliated to the Ministry of Energy; 2010. Persian.
- [6] Islam M, Jafari L, Mirhosseini Z, Fallh Vahdati M, Fereiduni M. (2010). *Technical and professional education calendar organization of Iran*. Tehran: Office of Research and Planning; 2010. Persian.
- [7] Kazamias AM, Roussakis Y. Crisis and Reform in Greek Education. The Modern Greek Sisyphus. *Journal of European Education*. 2003; 35(3): 7-30.
- [8] Bishop J. Occupation-specific versus General education and training. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 1998; 559: 24-38.
- [9] Khalaghi AA. Approaches to technical training, *Ntl J. Growth of Technical and Vocational Education and its Professionals*. 2011; 23: 4-12. Persian.
- [10] Khanifar H, Moslemi N, Bahmanyar Bavrq B. *Guidance the method standards-based training*. Tehran: Public Relations Organization of the Organization of Technical and Professional Education of the country; 2010. Persian.

Citation: (Vancoure): Gorji- Mahlabani Y, Motevali Alamuti Z. [Assessment of the role of technical vocational education and training (TVET) in creating opportunities and capacities required at home businesses]. *Tech. Edu. J.* 2018; 12(1): 13-28

 <http://dx.doi.org/10.22061/jte.2018.1753.1450>

Copyrights for this article are retained by the author(s) with publishing rights granted to SRTTU Press. The content of this article is subject to the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY-NC 4.0) License. For more information, please visit <https://www.creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode>.